

ΠΡΩΙΜΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ**

ISPA Accredited

**ΑΛΕΥΡΙΑΔΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ
ΕΠΙΣΚΕΠΤΡΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ**

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2019

**ΨΥΧ 615 Πρώιμη Διάγνωση και Παρέμβαση Αναγνωστικών Δυσκολιών
Χειμερινό Εξάμηνο 2019**

Διδάσκων: Αλευριάδου Αναστασία

Μέρα και ώρες συναντήσεων: Δευτέρα 1800 – 2100

Ωρες επισκέψεων φοιτητών: Τετάρτη 1500 – 1700

Γραφείο: ΟΕΔ

Τηλέφωνο:

Φαξ:

Email: alevriadoua@gmail.com

Ιστοσελίδα: https://www.researchgate.net/profile/Anastasia_Alevriadou

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα αυτό προσφέρεται σε μεταπτυχιακούς και διδακτορικούς φοιτητές που έχουν ισχυρό υπόβαθρο γνώσεων στο χώρο των μαθησιακών δυσκολιών. Τα θέματα με τα οποία ενασχολείται περιλαμβάνουν: ανασκόπηση της σύγχρονης έρευνας και βιβλιογραφίας στην περιοχή των μαθησιακών δυσκολιών σε σχέση με τις σύγχρονες πρακτικές στο χώρο· ανασκόπηση των ψυχολογικών διαδικασιών που σχετίζονται με την ανάπτυξη της αναγνωστικής ικανότητας· μελέτη της συνάφειας μεταξύ των γλωσσικών, νοητικών, και αναγνωστικών δεξιοτήτων σε αρχάριους και ικανούς αναγνώστες· μελέτη των βασικών βιολογικών και ψυχολογικών αιτιών των αναγνωστικών δυσκολιών· προχωρημένη έρευνα των θεωρητικά και ερευνητικά εμπεριστατωμένων διαγνωστικών μεθόδων, καθώς και ατομικών ή ομαδικών παρεμβάσεων για υποκείμενα μικρών ηλικιών με μαθησιακές δυσκολίες (με έμφαση στη διάγνωση και αντιμετώπιση συγκεκριμένων περιπτώσεων).

Οι φοιτητές, επομένως, μαθαίνουν (α) να κατανοούν τις ειδικές αναγνωστικές δυσκολίες και να αντιλαμβάνονται τις επιπτώσεις τους στην ευρύτερη ανάπτυξη και διαδικασία μάθησης στα πρώτα χρόνια της ζωής του παιδιού, (β) να χρησιμοποιούν συγκεκριμένες μπαταρίες για αξιολόγηση, (γ) να ερμηνεύουν τα δεδομένα ψυχομετρικών μετρήσεων και να αναπτύσσουν παρεμβατικά ατομικά προγράμματα, (δ) να εφαρμόζουν προγράμματα παρέμβασης σε συγκεκριμένους χώρους μαθησιακών δυσκολιών και να συστήνουν πρακτικές λύσεις, και (ε) να αποκτούν δεξιότητες και γνώσεις για τη συγγραφή επαγγελματικών ψυχομετρικών αναφορών.

Ενότητα	Εβδομάδα	Ημερομηνία	Θεματική Ενότητα	Επιλογή
1	1	2 Σεπτεμβρίου	Αναγνωστική ανάπτυξη	
2	2-3	9 Σεπτεμβρίου & 16 Σεπτεμβρίου	Φωνολογικές αναπαραστάσεις και ανάγνωση	
3	4	23 Σεπτεμβρίου	Γνωστική ανάπτυξη και ανάγνωση	
4	5	30 Σεπτεμβρίου	Γρήγορη ονομασία ερεθισμών και αναγνωστική ανάπτυξη	
5	6-7	7 & 14 Οκτωβρίου	Αναγνωστικές δυσκολίες: Διάγνωση	
6	8	21 Οκτωβρίου	Υποομάδες παιδιών με προβλήματα ανάγνωσης	
7	9,10	4 και 11 Νοεμβρίου	Παρουσίαση εργασιών	
8	11	18 Νοεμβρίου	Ανάπτυξη ατομικών παρεμβατικών προγραμμάτων	
9	12-13	25 Νοεμβρίου	Ανάλυση και μελέτη πτεριπτώσεων και τεχνικές συγγραφής αναφορών	

Θεματική Ενότητα 1

Αναγνωστική ανάπτυξη

Γλωσσική ανάπτυξη, φωνολογικές και γνωστικές δεξιότητες. Πολλά τα ερωτήματα που ζητούν άμεση απάντηση: Πώς οι διάφορες συμβατικές έννοιες των συμβόλων, των γραμμάτων, των ήχων, των συμπλεγμάτων ή συλλαβών και των λέξεων, αναπτύσσονται στο παιδί στα πρώτα χρόνια της σχολικής του ζωής και πώς αυτές σχετίζονται με την πρόσβαση σε ένα νοητικό λεξικό; Γιατί για κάποια παιδιά η ανάπτυξη αυτών των εννοιών, η κατανόηση της δομής της γλώσσας και η επακόλουθη χρήση της επιτυχάνονται εύκολα μέσω της διδασκαλίας και της εμπειρίας, ενώ για κάποια άλλα η γλωσσική ανάπτυξη, η ανάγνωση και ο γραπτός λόγος αποτελούν σταθμούς απογοήτευσης; Πώς μπορούμε να διαγνωσούμε από νωρίς τις περιπτώσεις των παιδιών εκείνων που αποκλίνουν από το μέσο όρο, με βάση πάντα τα διαθέσιμα γνωστικά αναγνωστικά μοντέλα ώστε να μπορούμε να προβούμε σε όσο το δυνατό γρηγορότερη και πιο επιτυχή παρέμβαση;

Selected References

- Adams, M. J. (1990). *Beginning to read: Thinking and learning about print*. Cambridge, MA: The M.I.T. Press. [Chapters 4 & 5]
- Apel, K. (2011). What is orthographic knowledge? *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 42, 592-603.
- Collins, A. A. Lindström, E. R. & Compton, D. L. (2017). Comparing students with and without reading difficulties on reading comprehension assessments: A Meta-Analysis. *Journal of Learning Disabilities, in press*.
- Ehri, L. C. (2005). Learning to read words: Theory, findings, and issues. *Scientific Studies of Reading*, 9, 167,188.
- Georgiou, G. K., Parrila, R. K., & Papadopoulos, T. C. (2008). Predictors of word decoding and reading fluency in English and Greek: A cross-linguistic comparison. *Journal of Educational Psychology*, 100, 566-580.
- Grigorakis, I., & Manolitsis, G. (2016). The contribution of morphological awareness on the early stages of spelling development. *Preschool and Primary Education*, 4, 128-148.
- Hua, A. N., & Keenan, J. M. (2014). The role of text memory in inferencing and in comprehension deficits. *Scientific Studies of Reading*, 18, 415-431.
- Kendeou, P., Papadopoulos, T. C., & Kotzapoulou, M. (2013). Evidence for the early emergence of the Simple View of Reading in a transparent orthography. *Reading and Writing: An Interdisciplinary Journal*, 26, 189-204.
- Kendeou, P., Papadopoulos T. C., & Spanoudis, G. (2012). Processing demands of reading comprehension tests in young readers. *Learning and Instruction*, 22, 354-367.
- Kirby, J., & Savage, R. S. (2008). Can the simple view deal with the complexities of reading? *Literacy*, 42, 75–82.
- Manolitsis, G. (2016). How effective is morphological awareness instruction on early literacy skills? In C.J. McLachlan & A.W. Arrow (Eds.), *Literacy in the Early Years: International Perspectives on Early Childhood Education and Development* (151-174). Singapore: Springer Science and Business Media.
- Manolitsis, G. (2016). Emergent literacy in early childhood education: New issues and educational implications. *Preschool and Primary Education*, 4, 3-34.
- Manolitsis, G., Georgiou, G., Stephenson, K., & Parrila, R. (2009). Beginning to read across languages varying in orthographic consistency: Comparing the effects of non-cognitive and cognitive predictors. *Learning and Instruction*, 19, 466-480.
- Manolitsis, G., Georgiou, G. K., & Tziraki, N. (2013). Examining the effects of home literacy and numeracy environment on early reading and math acquisition. *Early Childhood Research Quarterly*, 28, 692-703.
- Manolitsis, G., Grigorakis, I., & Georgiou, G. K. (2017). The longitudinal contribution of early morphological awareness skills to reading fluency and comprehension in Greek. *Frontiers in Psychology*, 8:1793.
- Melby-Lervåg, M. (2012). The relative predictive contribution and causal role of phoneme awareness, rhyme awareness, and verbal short-term memory in reading skills: A review. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 56, 101-118.
- Melby-Lervåg, M., Halaas-Lyster, S. A., & Hulme, C. (2012). Phonological skills and their role in learning to read: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 138, 322-352.

- Oakhill, J. V., & Cain, K. (2012). The precursors of reading ability in young readers: Evidence from a four-year longitudinal study. *Scientific Studies of Reading*, 16, 91-121.
- Oakhill, J. V., Cain, K., & Bryant, P. E. (2003). The dissociation of word reading and text comprehension: Evidence from component skills. *Language and Cognitive Processes*, 18, 443-468.
- Papadopoulos, T. C., & Georgiou, G. K. (2010). Cognitive development and orthographic processing in Greek. In A. Mouzaki & A. Protopapas (Eds.), *Spelling: Learning & Disorders* (pp. 29-52). Athens: Gutenberg [In Greek].
- Papadopoulos, T. C., Kendeou, P., & Shiakalli, M., (2014). Reading comprehension tests and poor comprehenders: Do different processing demands mean different profiles? *Topics in Cognitive Psychology*, 114, 725-753.
- Papadopoulos, T. C., Parrila, R. K., & Kirby, J. R. (Eds.) (2015). *Cognition, intelligence, and achievement*. San Diego, CA: Academic Press.
- Pinto, G., Bigozzi, L., Tarchi, C., Accorti Gamannossi, B., & Canneti, L. (2015). Cross-lag analysis of longitudinal associations between primary school students' writing and reading skills. *Reading and Writing*, 28, 1233-1255.
- Protopapas, A. (2017). Learning to read Greek. In C. Perfetti, & L. Verhoeven (Eds.) *Learning to read across languages and writing systems* (pp. 181-210). Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Protopapas, A., Sideridis, G. D., Mouzaki, A., & Simos, P. G. (2007). Development of lexical mediation in the relation between reading comprehension and word reading skills in Greek. *Scientific Studies of Reading*, 11, 165-198.
- Protopapas, A., Simos, P. G., Sideridis, G. D., & Mouzaki, A. (2012). The components of the simple view of reading: A confirmatory factor analysis. *Reading Psychology*, 33, 217-240.
- Patel, T. K., Snowling, M. J., & de Jong, P. F. (2004). A cross-linguistic comparison of children learning to read in English and Dutch. *Journal of Educational Psychology*, 96, 785-797.
- Seymour, P. H. K., Aro, M., & Erskine, J. M. in collaboration with COST Action A8 network (2003). Foundation literacy acquisition in European orthographies. *British Journal of Psychology*, 94, 143-174.
- Siegel, L. (1989). IQ is irrelevant to the definition of learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 22, 469-480.
- Siegler, R. S. (2000). The rebirth of children's learning. *Child Development*, 71, 26-35.
- Teale, W. H., Whittingham, C. E., & Brown-Hoffman, E. (in press). Early literacy research, 2006-2015: A decade of measured progress. *Journal of Early Childhood Literacy*.
- Tunmer, W. E., & Chapman, J. W. (2012). The simple view of reading redux: Vocabulary knowledge and the independent components hypothesis. *Journal of Learning Disabilities*, 45, 453-466.
- Wagner, R. K., Herrera, S. K., Spencer, M., & Quinn, J. M. (2015). Reconsidering the Simple View of Reading in an intriguing case of equivalent models: Commentary on Tunmer and Chapman (2012). *Journal of Learning Disabilities*, 48, 115-119.
- Whitehurst, G. J., & Lonigan, C. J. (1998). Child development and emergent literacy. *Child Development*, 69, 848-872.
- Ziegler, J. C., & Goswami, U. (2005). Reading acquisition, developmental dyslexia, and skilled reading across languages: A psycholinguistic grain size theory. *Psychological Bulletin*, 131, 3-29.
- Ziegler, J. S., Perry, C., Ma-Wyatt, A., Ladner, D., & Schulte-Körne, G. (2003). Developmental dyslexia in different languages: Language-specific or universal? *Journal of Experimental Child Psychology*, 86, 169-183.

Relevant Websites

"The Cognitive Foundations for Learning to Read" document from www.sedl.org/reading

'Phonics and Word Recognition Instruction in Early Reading Programs: Guidelines for Accessibility' document from www.idonline.org/ld_indepth/reading/lgrp_chard_guidelines.html

Θεματική Ενότητα 2

Φωνολογικές αναπαραστάσεις και ανάγνωση

Πολλά διαφορετικά μοντέλα και θεωρίες έχουν προταθεί μέχρι σήμερα για την αναγνωστική ανάπτυξη, ως αποτέλεσμα διάφορων ερευνητικών εργασιών, των οποίων κοινό ίσως χαρακτηριστικό αποτελεί το γεγονός ότι παρουσιάζουν μία σειρά από στάδια ή φάσεις από τα οποία περνά απαραίτητα το παιδί, ώστε να αναπτυχθεί σε ικανό αναγνώστη (π.χ., Chall, 1996; Das, Parrila, & Papadopoulos, 2000; Ehri, 1995; Frith, 1986; Goswami & Bryant, 1990; Perfetti, 2001, 2007; Snowling, 2000; Ziegler & Goswami, 2005). Χαρακτηριστικό είναι, επίσης, το γεγονός ότι τα περισσότερα από τα μοντέλα αυτά προσπαθούν να απαντήσουν ως επί το πλείστον στο ερώτημα της συμβολής των φωνολογικών δεξιοτήτων κατά την ανάπτυξη των αναγνωστικών ικανοτήτων του παιδιού. Αυτή η αναζήτηση συνεπάγεται τη μελέτη των δεξιοτήτων που εμπλέκονται ιδιαίτερα στην αποκωδικοποίηση μεμονωμένων λέξεων, παρά λέξεων που βρίσκονται μέσα σε πρόταση. Σ' αυτές ακριβώς τις δεξιότητες και σχέσεις γίνεται λόγος στο πλαίσιο της θεματικής αυτής ενότητας.

Selected References

- Aidinis, A. & Nunes, T. (2001). The role of different levels of phonological awareness in the development of reading and spelling in Greek. *Reading and Writing: An Interdisciplinary Journal*, 14, 145-177.
- Anthony, J. L. & Francis, D. J. (2005). Development of phonological awareness. *Current Directions in Psychological Science*, 14, 255-259.
- Anthony, J. L., & Lonigan, C. J. (2004). The nature of phonological awareness: Converging evidence from four studies of preschool and early grade school children. *Journal of Educational Psychology*, 96, 43-55.
- Anthony, J. L., Lonigan, C. J., Burgess, S. R., Driscoll Bacon, K., Phillips, B. M., & Cantor, B. G. (2002). Structure of preschool phonological sensitivity: Overlapping sensitivity to rhyme, words, syllables, and phonemes. *Journal of Experimental Child Psychology*, 82, 65-92.
- Anthony, J. L., Lonigan, C. J., Driscoll, K., Phillips, B. M., & Burgess, S. R. (2003). Phonological Sensitivity: A quasi-parallel progression of word structure units and cognitive operations. *Reading Research Quarterly*, 38, 470-487.
- Baddeley, A., Gathercole, S., & Papagno, C. (1998). The phonological loop as a language learning device. *Psychological Review*, 105, 158-173.
- Brandenburg, J., Kleczewski, J., Schuchardt, K., Fischbach, A., Büttner, G., & Hasselhorn, M. (2017). Phonological processing in children with specific reading disorder versus typical learners: Factor structure and measurement invariance in a transparent orthography. *Journal of Educational Psychology*, 109, 709-726.
- Das, J. P. (1995). Is there life after phonological coding? *Issues in Education*, 1, 87-90.
- de Jong, P. F., & van der Leij, A. (1999). Specific contributions of phonological abilities to early reading acquisition: Results from a Dutch latent variable longitudinal study. *Journal of Educational Psychology*, 91, 450-476.
- Leppänen, U., Aunola, K., Niemi, P., & Nurmi, J.-E. (2008). Letter knowledge predicts Grade 4 reading fluency and reading comprehension. *Learning and Instruction*, 18, 548-564.
- Loizou, M., & Stuart, M. (2003). Phonological awareness in monolingual and bilingual English and Greek five-year-olds. *Journal of Research in Reading*, 26, 3-18.
- Manolitsis, G., & Tafa, E. (2011). Letter-name, letter-sound, and phonological awareness: Evidence from Greek-speaking kindergarten children. *Reading and Writing*, 24, 27-53.
- Melby-Lervåg, M. (2012). The relative predictive contribution and causal role of phoneme awareness, rhyme awareness, and verbal short-term memory in reading skills: A review. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 56, 101-118.
- Papadopoulos, T. C. (2009b). Reading disability and cognitive education: Development of remedial programs on the basis of aptitude-treatment interaction. In E. Tafa, & G. Manolitsis (Eds.), *Emergent literacy: Research and Applications* (pp. 59-78). Athens: Pedio [In Greek].
- Papadopoulos T. C., Spanoudis, G., & Kendeou, P. (2009). The dimensionality of phonological abilities in Greek. *Reading Research Quarterly*, 44, 127-143.
- Papadopoulos, T. C., Kendeou, P., & Spanoudis, G. (2012). Investigating the factor structure and measurement invariance of phonological abilities in a sufficiently transparent language. *Journal of Educational Psychology*, 104, 321-336.
- Porpodas, C.D. (1999). Patterns of phonological and memory processing in beginning readers and spellers in greek. *Journal of Learning Disabilities*, 32, 406-416.

- Ramus, F., & Szenkovits, G. (2008). What phonological deficit? The Quarterly Journal of Experimental Psychology, 61, 129-141.
- Schatschneider, C., Fletcher, J. M., Francis, D. J., Carlson, C. D., & Foorman, B. R. (2004). Kindergarten prediction of reading skills: A longitudinal comparative analysis. Journal of Educational Psychology, 96, 265-282.
- Wolff, U., & Gustafsson, J. (2015). Structure of phonological ability at age four. Intelligence, 53, 108-117.

Θεματική Ενότητα 3

Γνωστική ανάπτυξη και ανάγνωση

Μοντέλα αναγνωστικής ανάπτυξης των οποίων η θεωρητική βάση στηρίζεται αποκλειστικά στις δεξιότητες επεξεργασίας των πληροφοριών έχουν πολύ περισσότερες ψυχολογικές και συνάμα εφαρμοσμένες ερμηνείες να προσφέρουν σε σχέση με τις δεξιότητες που χρειάζεται το παιδί να αναπτύξει, για να προαχθεί σε ικανό αναγνώστη. Η σπουδαιότητα των ερευνητικών και εφαρμοσμένων αυτών προσεγγίσεων γίνεται ιδιαίτερα εμφανής, όταν αναλογιστούμε, για παράδειγμα, πόσες φορές η διδασκαλία που στοχεύει στη γρήγορη αναγνώριση λέξεων μπορεί να αποτυγχάνει επειδή το παιδί δεν έχει αναπτύξει τις απαραίτητες δεξιότητες, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των σχετικών με την ανάγνωση δραστηριοτήτων. Επομένως, η ανάγνωση μπορεί να εδραιωθεί μόνο όταν συγκεκριμένες δεξιότητες έχουν αναπτυχθεί. Στην ενότητα αυτή δίνεται έμφαση στη γνωστική ανάπτυξη που απαιτείται πριν αλλά και κατά την επίσημη εμπλοκή του παιδιού με το αναγνωστικό έργο.

Selected References

- Das, J. P., Naglieri, J. A., & Kirby, J. R. (1994). Assessment of cognitive processes: The PASS theory of intelligence. Boston, MA: Allyn & Bacon [Chapters 1 & 2].
- Das, J. P., Georgiou, G., & Janzen, T. (2008). Influence of distal and proximal cognitive processes on word reading. Reading Psychology, 29, 366-393.
- Das, J. P., Parrila, R. K., & Papadopoulos, T. C. (2000). Cognitive education and reading disability. In A. Kozulin & Y. Rand (Eds.). Experience of mediated learning: An impact of Feuerstein's theory in education and psychology (274-291). Oxford: Pergamon Press.
- Georgiou, G. K. (2010). PASS Cognitive Processes: Can they explain the RAN-Reading relationship? Psychological Science (Chinese), 33, 1291-1298.
- Kail, R. (1992). Processing speed, speech rate, and memory. Developmental Psychology, 28(5), 899-904.
- Kail, R. (1997). Processing time, imagery, and spatial memory. Journal of Experimental Child Psychology, 64, 67-78.
- Kendeou, P., Papadopoulos, T. C., & Spanoudis, G. (2015). Reading comprehension and PASS theory. In T. C. Papadopoulos, R. K. Parrila, & J. R. Kirby (eds.), Cognition, intelligence, and achievement (pp. 117-136). San Diego, CA: Academic Press.
- Moll, M., Ramus, F., Bartling, J., Bruder, J.,...& Landerl, K. (2013). Cognitive mechanisms underlying reading and spelling development in five European orthographies. Learning and Instruction, 29, 65-77.
- Nikolopoulos, D., Goulardis, N., Hulme, C., & Snowling, M. J. (2006). The cognitive bases of learning to read and spell in Greek: Evidence from a longitudinal study. Journal of Experimental Child Psychology, 94, 1-17.
- Papadopoulos, T. C. (2001). Phonological and cognitive correlates of word-reading acquisition under two different instructional approaches. European Journal of Psychology of Education, 16, 549-567.
- Papadopoulos, T. C. (2013). PASS theory of intelligence in Greek: A review. Preschool and Primary Education, 1, 41-66.
- Papadopoulos, T. C., Georgiou, G. K., & Apostolou, T. (in press). The role of distal and proximal cognitive processes in word reading fluency in Greek. In R. Alves, T. Limpo, & M. Joshi (Eds.), Reading-writing connections: Towards integrative literacy science. Springer.
- Papadopoulos, T. C., Kendeou, P., Ktisti, C., & Fella, A. (under review). Precocious readers: A cognitive or a linguistic advantage? Learning and Individual Differences.
- Parrila, R. K., Kirby, J. R., & McQuarrie, L. (2004). Articulation rate, naming speed, verbal short-term memory, and phonological awareness: Longitudinal predictors of early reading development? Scientific Studies in Reading, 8, 3-26.
- Savage, R. (2004). Motor skills, automaticity, and developmental dyslexia: A review of the research literature. Reading & Writing: An Interdisciplinary Journal, 17, 301-324.
- Torgesen, J. K., Wagner, R. K., & Rashotte, C. A. (1994). Longitudinal studies of phonological processing and reading. Journal of Learning Disabilities, 27, 276-286.
- Wimmer, H. (2006). Don't neglect reading fluency! Developmental Science, 9, 447-448.

Θεματική Ενότητα 4

Γρήγορη ονομασία ερεθισμών και αναγνωστική ανάπτυξη

Ανάγνωση σημαίνει ακρίβεια όσο και ταχύτητα. Ιδιαίτερα σε γλώσσες όπως η ελληνική, με ένα 'ρηχό' φωνολογικό σύστημα, του οποίου οι όποιες αποκλίσεις μεταξύ φθόγγων και γραμμάτων υπόκεινται σε κανόνες, η ταχύτητα αποτελεί βασικό άξονα ανάπτυξης αναγνωστικών ικανοτήτων. Η Γρήγορη Ονομασία Ερεθισμάτων (*Rapid Automatized Naming*) αποτελεί, τα τελευταία χρόνια, περιοχή ενδιαφέροντος και μελέτης ως βασικό χαρακτηριστικό των ικανών αναγνωστών. Ερμηνεύει ανεξάρτητα από άλλες μεταβλητές την ανάπτυξη στην ανάγνωση και, συγκεκριμένα, πέρα από την ευρύτερη γνωστική ανάπτυξη του ατόμου, τη βραχύχρονη μνήμη, την ταχύτητα άρθρωσης, τη γνώση των γραμμάτων και κυρίως, τις φωνολογικές αναπαραστάσεις ή τη φωνολογική επίγνωση. Για τους λόγους αυτούς η ΓΟΕ μελετάται ξεχωριστά στα πλαίσια της θεματικής αυτής ενότητας.

Selected References

- Al Dahan, N. Z., Kirby, J. R., Munoz, D. P. (2016). Understanding reading and reading difficulties through naming speed tasks: Bridging the gaps among neuroscience, cognition, and education. *AERA Open*, 2, 1-15.
- Altani, A., Georgiou, G. K., Deng, C., Cho, J., Katopodi, K., Wei, W., & Protopapas, A. (2017). Is processing of symbols and words influenced by writing system? Evidence from Chinese, Korean, English, and Greek. *Journal of Experimental Child Psychology*, 164, 117-135.
- Araújo, S., Reis, A., Petersson, K. M., & Faísca, L. (2015). Rapid automatized naming and reading performance: A meta-analysis. *Journal of Educational Psychology*, 107, 868-883.
- Cummine, J., Szepesvari, E., Chouinard, B., Hanifb, W., & Georgiou, G. K. (2014). A functional investigation of RAN letters, digits, and objects: How similar are they? *Behavioural Brain Research*, 257, 157-165.
- de Jong, P. F. (2011). What discrete and serial rapid automatized naming (RAN) can reveal about reading. *Scientific Studies of Reading*, 15, 314-337.
- Di Filippo, G., Brizzolara, D., Chilosi, A., De Luca, M., Judica, A., Pecini, C., Spinelli, D., & Zoccolotti, P. (2005). Rapid naming, not cancellation speed or articulation rate, predicts reading in an orthographically regular language (Italian). *Child Neuropsychology*, 11, 349–361.
- Furnes, B., & Samuelsson, S. (2011). Phonological awareness and rapid automatized naming predicting early development in reading and spelling: Results from a cross-linguistic longitudinal study. *Learning and Individual Differences*, 21, 85-95.
- Georgiou, G. K., Papadopoulos, T. C., Fella, A., & Parrila, R. K. (2012). Rapid naming speed components and reading development in a consistent orthography. *Journal of Experimental Child Psychology*, 112, 1-17.
- Georgiou, G. K., Papadopoulos, T. C., & Kaizer, E. (2014). Different RAN components relate to reading at different points in time. *Reading and Writing*, 27, 1379-1394.
- Georgiou, G. K., Parrila, R. K., Cui, Y., & Papadopoulos, T. C. (2013). Why is rapid automatized naming related to reading? *Journal of Experimental Child Psychology*, 115, 218-225.
- Georgiou, G., Parrila, R., & Kirby, J. (2006). Rapid naming speed components and early reading acquisition. *Scientific Studies of Reading*, 10, 199-220.
- Georgiou, G. K., Parrila, R. K., & Papadopoulos, T. C. (2016). The anatomy of the RAN-reading relationship. *Reading and Writing*, 29, 1793-1815.
- Georgiou, G., Parrila, R., Kirby, J., & Stephenson, K. (2008). Rapid naming components and their relationship with phonological awareness, orthographic knowledge, speed of processing, and reading. *Scientific Studies of Reading*, 12, 325-350.
- Kirby, J. R., Georgiou, G. K., Martinussen, R., & Parrila, R. K. (2010). Naming speed and reading: From prediction to instruction. *Reading Research Quarterly*, 45, 341-362.
- Kirby, J. R., Parrila, R. K., & Pfeiffer, S. L. (2003). Naming speed and phonological awareness as predictors of reading development. *Journal of Educational Psychology*, 95, 452-464.
- Papadopoulos, T. C., Spanoudis, G., & Georgiou, G. K. (2016). How is RAN related to reading fluency? A comprehensive examination of the prominent theoretical accounts. *Frontiers in Psychology*, 7, 1217.
- Schatschneider, C., Carlson, C. D., Francis, D. J., Foorman, B. R., & Fletcher, J. M. (2002). Relationships of rapid automatized naming and phonological awareness in early reading development: Implications for the double-deficit hypothesis. *Journal of Learning Disabilities*, 35, 245-256.

Stainthorp, R., Stuart, M., Powell, D., Quinlan, P., & Garwood, H. (2010). Visual processing deficits in children with slow RAN performance. Scientific Studies of Reading, 14, 266-292.

Θεματική Ενότητα 5

Αναγνωστικές δυσκολίες: Διάγνωση

Στην ενότητα αυτή μελετάται το εύρος των αιτιών που ερμηνεύουν τις αναγνωστικές δυσκολίες. Έμφαση δίνεται σε ερμηνείες που είναι βασισμένες σε δοκιμασμένες θεωρίες ή θέσεις που δείχνουν να αντέχουν και διαγλωσσικά, όπως ο ρόλος της φωνολογικής επίγνωσης, της γρήγορης ονομασίας ερεθισμών, των δεξιοτήτων επεξεργασίας των πληροφοριών, της εργαζόμενης μνήμης, των λεπτών κινητικών δεξιοτήτων (απαραίτητων για γραφή και ορθογραφία), της γνώσης των γραμμάτων, της λεκτικής και μη λεκτικής ικανότητας και των βιολογικών αιτιών. Τελος θα γίνει παρουσίαση του Τεστ του Πόρποδα (2007) (Ανίχνευση και διερεύνηση των αναγνωστικών δυσκολιών στο Νηπιαγωγείο και στην Α' & Β' Δημοτικού).

Selected References

- Elbro, C., Borstrøm, I., & Petersen, D. K. (1998). Predicting dyslexia from kindergarten: The importance of distinctness of phonological representations of lexical items. *Reading Research Quarterly*, 33, 36-60.
- Naglieri, J. A. (2001). Using the Cognitive Assessment System (CAS) with learning-disabled children. In A. S. Kaufman, & N. L. Kaufman (eds.), *Specific learning disabilities and difficulties in children and adolescents* (pp. 141-177). Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Naglieri, J. A. & Das, J. P. (1997). *Das-Naglieri Cognitive Assessment System*. Itasca, IL: Riverside Publishing.
- Nicolson, R. I. & Fawcett, A. J. (1990). Automaticity: A new framework for dyslexia research? *Cognition*, 35, 159-182.
- Nicolson, R. I. & Fawcett, A. J., & Dean, P. (1995). Time-estimation deficits in developmental dyslexia: Evidence of cerebellar involvement. *Proceedings of the Royal Society of London Series B-Biological Sciences*, 259(1354), 43-47.
- Nicolson, R. I. & Fawcett, A. J. (2004). *The Dyslexia Early Screening Test-R*. London: The Psychological Corporation.
- O'Brien, B. A., Wolf, M. & Lovett, M. W. (2012). A taxometric investigation of developmental dyslexia subtypes. *Dyslexia*, 18, 16-39.
- Olson, R. K. (2002). Dyslexia: Nature and Nurture. *Dyslexia*, 8, 143-159.
- Ozernov-Palchik, O., Norton, E. S., Sideridis, G., Beach, S. D., Wolf, M., Gabrieli, J. D., & Gaab, N. (2016). Longitudinal stability of pre-reading skill profiles of kindergarten children: Implications for early screening and theories of reading. *Developmental Science*, in press.
- Papadopoulos, T. C., & Spanoudis, G. (2011). Learning disabilities and dyslexia: A new shift. In M. Constantinou & M. Kosmidis (Eds.), *Neuropsychology of Learning Disabilities* (pp. 15-37). Athens: Parisianos.
- Papadopoulos, T. C., Georgiou, G. K., & Douklas, S. (2009). Modelling of dyslexia: Is a unitary model of dyslexia possible? In H. D. Friedman and P. K. Reversa (Eds.), *Abnormal Psychology: New Research* (pp. 47-81). Hauppauge, NY: Nova Science Publishers.
- Peterson, R. L., & Pennington, B. F. (2012). Developmental dyslexia. *The Lancet*, 379, 1997-2007.
- Protopapas, A., Fakou, A., Drakopoulou, S., Skaloumpakas, C. & Mouzaki, A. (2013). What do spelling errors tell us? Classification and analysis of errors made by Greek school children with and without dyslexia. *Reading and Writing*, 26, 615-646.
- Snowling, M. (1998). Dyslexia as a phonological deficit: Evidence and implications. *Child Psychology & Psychiatry Review*, 3, 4-11.
- Snowling, M. J. (2003). *Dyslexia* (2nd ed). Oxford, UK: Blackwell Publishing.
- Snowling, M. (2005). Specific learning difficulties. *Psychiatry*, 4, 111-113.
- Torppa, M., Georgiou, G. K., Niemi, P., Lerkkanen, M. -, & Poikkeus, A. -. (2017). The precursors of double dissociation between reading and spelling in a transparent orthography. *Annals of Dyslexia*, 67, 42-62.
- Torppa, M., Poikkeus, A. M., Laakso, M. L., Eklund, K., & Lyytinen, H. (2006). Predicting Delayed Letter Knowledge Development and Its Relation to Grade 1 Reading Achievement Among Children With and Without Familial Risk for Dyslexia. *Developmental Psychology*, 42, 1128-1142.
- Torppa, M., Poikkeus, A. M., Laakso, M. L., Tolvanen, A., Leskinen, E., Leppanen, P. H., Puolakanaho, A., & Lyytinen, H. (2007). Modeling the early paths of phonological awareness and factors supporting its development in children with and without familial risk of dyslexia. *Scientific Studies of Reading*, 11, 73-104.

Vellutino, F. R., Fletcher, J. M., Snowling, M. J., Scanlon, D. M. (2004). Specific reading disability (dyslexia): What have we learned in the past four decades? Journal of Child Psychology & Psychiatry, 45, 2-40.

Θεματική Ενότητα 6

Υπο-ομάδες παιδιών με προβλήματα ανάγνωσης

Οποιαδήποτε αναφορά στις περιπτώσεις παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες και κατ' επέκταση παιδιών με αναγνωστικά προβλήματα επιβάλλει τη μελέτη των περιπτώσεων αυτών υπό το πρίσμα των ατομικών διαφορών. Η ομοιογένεια του πληθυσμού των παιδιών με αναγνωστικές δυσκολίες δεν μπορεί να θεωρείται δεδομένη λόγω των πολλαπλών γνωστικών και γλωσσικών αιτιών που μπορεί να ερμηνεύουν μόνο μέρος του προβλήματος. Προβλήματα αντιληπτικά, γλωσσικά, γνωστικής επεξεργασίας πληροφοριών, ταχύτητας, ρυθμού άρθρωσης και λόγου και κατανόησης είναι μόνο μερικά από τα προβλήματα που εξετάζονται στα πλαίσια της διαφορετικότητας των παιδιών με αναγνωστικά προβλήματα. Έμφαση, επομένως, στην ενότητα αυτή, δίνεται στην παραδοσιακή αλλά και νεότερη έρευνα που μελετά τις υπο-ομάδες παιδιών με προβλήματα ανάγνωσης προσπαθώντας να περιγράψει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους που ορίζουν τη σχέση μεταξύ ροτής και δυνητικής θεραπείας.

Selected References

- Araújo, S., Pacheco, A., Faísca, L., Petersson, K. M. & Reis, A. (2010). Visual rapid naming and phonological abilities: Different subtypes in dyslexic children. *International Journal of Psychology*, DOI: 10.1080/00207594.2010.499949
- Boada, R., Willcutt, E. G., & Pennington, B. F. (2012). Understanding the comorbidity between dyslexia and attention-deficit/ hyperactivity disorder. *Topics in Language Disorders*, 32, 264-284.
- Georgiou, G. K., Papadopoulos, T. C., Zarouna, E., & Parrila, R. K. (2012). Are auditory and visual processing deficits related to developmental dyslexia? *Dyslexia*, 18, 110-129.
- Georgiou, G., K., Protopapas, A., Papadopoulos, T. C., Skaloumpakas, C., & Parrila, R. K. (2010). Auditory temporal processing and dyslexia in an orthographically consistent language. *Cortex*, 46, 1330-1344.
- Goswami, U. (2011). A temporal sampling framework for developmental dyslexia. *Trends in Cognitive Sciences*, 15, 4-10.
- Goswami, U., Thomson, J., Richardson, U., Stainthorp, R., Hughes, D., Rosen, S., & Scott, S. K. (2002). Amplitude envelope onsets and developmental dyslexia: A new hypothesis. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 99, 10911-10916.
- Heikkilä, R., Torppa, M., Aro, M., Närhi, V., & Ahonen, T. (2016). Double-Deficit Hypothesis in a clinical sample: Extension beyond reading. *Journal of Learning Disabilities*, 546-560.
- Kuppen, S. E. A., & Goswami, U. (2016). Developmental trajectories for children with dyslexia and low IQ poor readers. *Developmental Psychology*, 52, 717-734.
- Morris, R. D., Stuebing, K. K., Fletcher, J. M., Shaywitz, S. E., Lyon, G. R., Shanweiler, D. P., Katz, L., Francis, D. J., Shaywitz, B. A. (1998). Subtypes of reading disability: Variability around a phonological core. *Journal of Educational Psychology*, 90, 347-373.
- Papadopoulos T. C., Georgiou, G. K., & Kendeou, P. (2009). Investigating the Double-Deficit Hypothesis in Greek: Findings from a longitudinal study. *Journal of Learning Disabilities*, 42, 528-547.
- Papadopoulos, T. C., Georgiou, G. K., & Parrila, R. K. (2012). Low-level deficits in beat perception: Neither necessary nor sufficient for explaining developmental dyslexia in a consistent orthography. *Research in Developmental Disabilities*, 33, 1841-1856.
- Protopapas, A. (2014). From temporal processing to developmental language disorders: Mind the gap. *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences*, 369(1634).
- Ramus, F. (2003). Developmental dyslexia: Specific phonological deficit or general sensorimotor dysfunction? *Current Opinion in Neurobiology*, 13, 212-218.
- Ramus, F. (2004). Neurobiology of dyslexia? A reinterpretation of the data. *Trends in Neurosciences*, 27, 720-726.
- Richardson, U., Thomson, J., Scott, S. K., & Goswami, U. (2004). Auditory processing skills and phonological representation in dyslexic children. *Dyslexia: An International Journal of Research & Practice*, 10, 215-233.
- Skottun, B. C. (2000). On the conflicting support for the magnocellular-deficit theory of dyslexia. *Trends in Cognitive Sciences*, 4, 211-212.
- Spanoudis, G., Papadopoulos, T. C., & Spyrou, S. (in press). Specific language impairment and specific reading disability: Categorical distinction or continuum? *Journal of Learning Disabilities*.

- Talcott, J., Hansen, P., Willis-Owen, C., McKinnell, I., Richardson, A., & Stein, J. (1998). Visual magnocellular impairment in adult developmental dyslexics. *Neuro-ophthalmology*, *20*, 187–201.
- Torppa, M., Georgiou, G., Salmi, P., Eklund, E., Lyytinen, H. (2012). Examining the double-deficit hypothesis in an orthographically consistent language. *Scientific Studies of Reading*, *16*, 287-315.
- Torppa, M., Parrila, R. K., Niemi, P., Lerkkanen, M. K., Poikkeus, A. M., & Nurmi, J. E., (2013). The double deficit hypothesis in the transparent Finnish orthography: A longitudinal study from kindergarten to Grade 2. *Reading and Writing*, *26*, 1353-1380.
- Vellutino, F. R., Scanlon, D. M., Sipay, E. R., Small, S. G., Chen, R., Pratt, A., & Denckla, M. B. (1996). Cognitive profiles of difficult-to-remediate and readily remediated poor readers: Early intervention as a vehicle for distinguishing between cognitive and experiential deficits as basic causes of specific reading disability. *Journal of Educational Psychology*, *88*, 601-638.
- Vukovic, R. K., & Siegel, L. S. (2006). The double-deficit hypothesis: A comprehensive analysis of the evidence. *Journal of Learning Disabilities*, *39*, 25-47.
- Wimmer, H., & Mayringer, H., & Landerl, K. (2000). The double-deficit hypothesis and difficulties in learning to read a regular orthography. *Journal of Educational Psychology*, *92*, 668-680.
- Wolf, M., & Bowers, P. G. (1999). The double-deficit hypothesis for the developmental dyslexias. *Journal of Educational Psychology*, *91*, 415-438.

Θεματική Ενότητα 7

Ανάπτυξη ατομικών παρεμβατικών προγραμμάτων

Η έρευνα που στοχεύει στην αντιμετώπιση των αναγνωστικών προβλημάτων αναπτύσσεται με γρήγορους ρυθμούς τα τελευταία χρόνια, με εφαρμογές από διάφορες ομάδες και σχολές. Οι ιδέες, για παράδειγμα, του Vygotsky έχουν επηρεάσει σημαντικά τον τρόπο με τον οποίο ερμηνεύουμε σήμερα τη διδασκαλία, τη μάθηση και τη γνωστική αλλαγή. Ιδιαίτερα, η ιδέα της 'ζώνης εγγύτερης ανάπτυξης' ('zone of proximal development') συζητήθηκε, πέρασε από κριτική, επαναπροσδιορίστηκε και μετεξελίχτηκε σε συγκεκριμένες παρεμβατικές προτάσεις. Το ερώτημα, παρόλα αυτά, παραμένει: πώς μπορούμε να ορίσουμε (λειτουργικά πάντα) το πραγματικό επίπεδο ανάπτυξης του ατόμου (*the actual developmental level*) και το επίπεδο της δυνητικής του ανάπτυξης (*potential development*), σε πλαίσια αναγνωστικών προβλημάτων; Πώς μπορούμε να ερμηνεύουμε τι συμβαίνει ανάμεσα σε έναν ενήλικα και ένα παιδί στα πλαίσια της θεωρίας του Vygotsky, ή ακόμα και του Feuerstein; Ποιές είναι εκείνες οι νέες έννοιες που μπορούν να μας βοηθήσουν να καταλάβουμε τη γνωστική αλλαγή μέσα στα πλαίσια της κοινωνικής αλληλεπίδρασης (βλ. Siegler); Στη θεματική αυτή ενότητα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη των θεωρητικών ερμηνειών που πηγάζουν από διάφορες προσεγγίσεις γλωσσικές ή γνωστικές για την αντιμετώπιση των αναγνωστικών προβλημάτων και εξετάζονται οι εκπαιδευτικές τους και ψυχολογικές τους προοπτικές.

Selected References

- Blachman, B. A. (1997). Foundations of Reading Acquisition and Dyslexia: Implications for Early Intervention. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Bus, A. G., & van IJzendoorn, M. H. (1999). Phonological awareness and early reading: A meta-analysis of experimental training studies. Journal of Educational Psychology, 91, 403-414.
- Das, J. P., & Kendrick, M. (1997). PASS Reading Enhancement Program: A short manual for teachers. Journal of Cognitive Education, 5, 193-208.
- Das, J. P., Mishra, R. K. & Pool, J. E. (1995). An experiment on cognitive remediation of word-reading difficulty. Journal of Learning Disabilities, 28, 66-79.
- Das, J. P., Naglieri, J. A., & Kirby, J. R. (1994). Assessment of cognitive processes: The PASS theory of intelligence. Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Feuerstein, R., & Feuerstein, R. S. (2001). Is dynamic assessment compatible with the psychometric model? In A. S. Kaufman, & N. L. Kaufman (eds.), Specific learning disabilities and difficulties in children and adolescents (pp. 141-177). Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Foorman, B. F., Francis, D. J., Fletcher, J. M., Schatschneider, C., & Mehta, P. (1998). The role of instruction in learning to read: Preventing reading failure in at-risk children. Journal of Educational Psychology, 90, 37-55.
- Kearns, D. M., & Fuchs, D. (2013). Does cognitively focused instruction improve the academic performance of low-achieving students? Exceptional Children, 79, 263-290.
- Kjeldsen, A., Kärnä, A., Niemi, P., Olofsson, Å., & Witting, K. (2014). Gains from training in phonological awareness in kindergarten predict reading comprehension in grade 9. Scientific Studies of Reading, 18, 452-467.
- Kozulin, A. (2000). The diversity of Instrumental Enrichment applications. In A. Kozulin, & Y. Rand, Y. (Eds.) Experience of mediated learning: An impact of Feuerstein's theory in education and psychology (pp. 257-273). Oxford: Pergamon Press.
- Kozulin, A. (2002). Mediated Learning Experience: From theory to classroom applications (guest ed.). School Psychology International, 23, 5-6.
- Kozulin, A. & Rand, Y. (2000). Experience of mediated learning: An impact of Feuerstein's theory in education and psychology. Oxford: Pergamon Press.
- Mavrommatis, Th. D. & Miles, T. R. (2002). A pictographic method for teaching spelling to Greek dyslexic children. Dyslexia, 8, 86-101.
- Mohapatra, S., Das, J. P., Stack-Cutler, H., & Parrila, R. K. (2010). Remediating reading comprehension difficulties: A cognitive processing approach. Reading Psychology, 31, 428-453.
- Nicolson, R. I. Fawcett, A. J., Moss, H. & Nicolson, M. K. (1999). Early reading intervention can be effective and cost-effective. British Journal of Educational Psychology, 69, 47-62.
- Papadopoulos, T. C. & Kendeou, P. (2010). Is there a remedy for reading difficulties? A comparison of two theory-driven programs. Psychological Science (Chinese), 33, 1299-1306.

- Papadopoulos, T. C., Charalambous, A., Kanari, A., & Loizou, M. (2004). Kindergarten intervention for dyslexia: The PREP remediation in Greek. *European Journal of Psychology of Education*, 19, 79-105.
- Papadopoulos, T. C., Das, J. P., Parrila, R. K., & Kirby, J. R. (2003). Children at-risk for developing reading difficulties: A remediation study. *School Psychology International*, 24, 340-366.
- Papadopoulos, T. C., Ktisti, C., Christoforou, C., & Loizou, M. (2015). Cognitive and linguistic dynamics of reading remediation. In T. C. Papadopoulos, R. K. Parrila, & J. R. Kirby (eds.), *Cognition, intelligence, and achievement* (pp. 311-343). San Diego, CA: Academic Press.
- Reynolds, D., Nicolson, R. I., & Hambly, H. (2003). Evaluation of an exercise-based treatment for children with reading difficulties. *Dyslexia*, 9, 48-71.
- Saine, N. L., Lerkkanen, M. -., Ahonen, T., Tolvanen, A., & Lyytinen, H. (2011). Computer-assisted remedial reading intervention for school beginners at risk for reading disability. *Child Development*, 82, 1013-1028.
- Suggate, S. P. (2010). Why what we teach depends on when: Grade and reading intervention modality moderate effect size. *Developmental Psychology*, 46, 1556-1579.
- Schneider, W., Ennemoser, M., Roth, E., & Küspert, P. (1999). Kindergarten prevention of dyslexia: Does training in phonological awareness work for everybody? *Journal of Learning Disabilities*, 32, 429-436.
- Schneider, W., & Roth, E., & Ennemoser, M. (2000). Training phonological skills and letter knowledge in children at risk for dyslexia: A comparison of three kindergarten intervention programs. *Journal of Educational Psychology*, 92, 284-295.
- Van Steensel, R., McElvany, N., Kurvers, J., & Herppich, S. (2011). How effective are family literacy programs? Results of a meta-analysis. *Review of Educational Research*, 81, 69-96.
- Vander Stappen, C., & Van Reybroeck, M. (2018). Phonological awareness and rapid automatized naming are independent phonological competencies with specific impacts on word reading and spelling: An intervention study. *Frontiers in Psychology*, 9:320.

Θεματική Ενότητα 8

Ανάλυση και μελέτη περιπτώσεων και τεχνικές συγγραφής αναφορών

Στα πλαίσια της ενότητας αυτής θα γίνει υποδειγματική διδασκαλία (*demonstration*) και εφαρμογή χορήγησης, βαθμολόγησης και ερμηνείας ψυχομετρικών τεστ καθώς και συγγραφή ψυχομετρικών ατομικών αναφορών. Έμφαση, επομένως, θα δοθεί (1) στον επιστημονικό τρόπο παρουσίασης και την κατάλληλη γλώσσα και χρήση δόκιμων όρων κατά την περιγραφή των ψυχομετρικών αποτελεσμάτων και (2) στη δομή της αναφοράς που θα επιτρέπει την περιεκτική αλλά και σαφής παρουσίαση των αποτελεσμάτων της μέτρησης αλλά και της προσφοράς λύσεων για την αντιμετώπιση των μαθησιακών ή αναγνωστικών δυσκολιών που βιώνει το άτομο. Ιδιαίτερη μνεία θα γίνει στις διαγνωστικές αξιολογήσεις με έμφαση τις αναγνωστικές δυσκολίες στις επιπροπές αξιολόγησης σε Ελλάδα και Κύπρο.

Υποχρεώσεις Φοιτητών/τριών:

1. Κριτική άρθρου 1 από οποιαδήποτε θεματική ενότητα (40%)

Παράδοση: 18 Νοεμβρίου 2019

Δομή: 8 δακτυλογραφημένων σελίδων ή μέχρι 1800 λέξεων (με τις αναφορές συμπεριλαμβανομένων – γραμματοσειρά Times New Roman, Μέγεθος 12, διπλό διάστημα), γραμμένη σε μορφή (Publication Manual of the American Psychological Association – 6th Edition, 2010, <https://owl.english.psu.edu/owl/section/2/10/>). Οποιαδήποτε απόκλιση από τα παραπάνω θα οδηγεί σε αφαίρεση βαθμού από την εργασία του φοιτητή.

Σημ. 1: Η κριτική του άρθρου θα πρέπει να στηρίζεται σε τουλάχιστον άλλες εππά (7) πηγές.

Σημ. 2: Παραδίδετε το A1 σε e-μορφή σε συμφοιτητή/τρια για αξιολόγηση. Αξιολογείτε το δικό της/του. Παραδίδετε το διορθωμένο αντίγραφο στο διδάσκοντα σε e-μορφή.

2. Παρουσίαση κριτικής άρθρου στο ακροατήριο (20%)

Δομή: Η παρουσίαση θα περιλαμβάνει μέχρι 15 διαφάνειες. Περισσότερες πληροφορίες θα δοθούν στο ακροατήριο.

3. Συγγραφή ψυχομετρικής αναφοράς περίπτωσης παιδιού με ΑΔ που θα δοθεί στους φοιτητές/τριες (30%)

Παράδοση: 6 Δεκεμβρίου 2019

Δομή: 5 δακτυλογραφημένων σελίδων (συνοδευόμενη από πίνακες και διαγράμματα) γραμματοσειρά Times New Roman, Μέγεθος 12, διπλό διάστημα), γραμμένη σε μορφή APA (Pub Manual APA, 2010). Οποιαδήποτε απόκλιση από τα παραπάνω θα οδηγεί σε αφαίρεση βαθμού από την εργασία του φοιτητή.

4. Συμμετοχή και συζήτηση στην τάξη (10%)

